

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul XI nr.123

Martie 2008

Cuprins

<i>Tendențe generale</i>	- Martie 2008: evoluție favorabilă a principalilor indicatori din industrie și construcții 2
<i>Evoluția producției</i>	- Dinamică pozitivă a producției în industrie; revigorare a activității de construcții 3
<i>Stocuri</i>	- Produse finite: reducere în industrie; acumulare în construcții. Disponibil de materii prime: normal în ambele sectoare economice 6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Insuficiența cererii – principala cauză de limitare a producției 7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Diminuare ușoară a numărului de salariați în industrie; angajări de personal în construcții 8
<i>Prețuri de producție</i>	- Traiectorie crescătoare a prețurilor de producție 9
<i>Investiții</i>	- Intensificare a investițiilor în industrie; posibilă stagnare în construcții 10
<i>Profitabilitate</i>	- Stabilitate a ratei profitabilității în industrie; ușoară reducere în construcții..... 11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>	12
<i>Precizări metodologice</i>	16

**Tendințe
generale**

Martie 2008: evoluție favorabilă a principalilor indicatori din industrie și construcții

Rezultatele ultimului sondaj de conjunctură realizat de BNR relevă o perspectivă în general optimistă asupra activității din industrie și construcții.

Producția industrială își va menține dinamica pozitivă (sold conjunctural¹: +30 la sută). Volumul total al comenzilor în industrie se va extinde, în condițiile în care soldul opiniilor s-a majorat de 2,6 ori față de luna precedentă (până la 22 la sută), o contribuție în acest sens revenind componentei sale externe. Pe fondul ameliorării condițiilor climatice, portofoliul comenzilor și volumul lucrărilor din construcții își vor relua trendul ascendent.

Pentru luna martie, estimările privind stocurile de produse finite sunt divergente, indicând o posibilă absorbție în industrie – pentru prima oară în ultimele 12 luni, soldul conjunctural este negativ (-11 la sută) –, respectiv o ușoară acumulare în construcții – soldul opiniilor este pozitiv (+11 la sută), dar aproape trei pătrimi din numărul respondenților nu întrevăd modificări ale indicatorului comparativ cu intervalul precedent. Stocurile de materii prime se vor situa în limite normale atât în industrie, cât și în construcții, în acest sens pronunțându-se circa 93 la sută dintre respondenții intervievați.

Principalii factori de frânare a bunei desfășurări a procesului de producție în industrie și construcții vor fi insuficiența cererii (invocată de 18 la sută dintre respondenți), blocajul financiar și evoluția cursului de schimb.

Piața forței de muncă se va caracteriza prin reducerea, dar nu abruptă, a numărului de salariați în industrie – soldul conjunctural este negativ (-11 la sută), însă mai mult de jumătate dintre companii nu vor opera disponibilizări. În schimb, sectorul construcțiilor va consemna acumulări de personal, evoluție în bună măsură de natură sezonieră (+36 la sută).

În luna martie, prețurile de producție din industrie și construcții vor continua să se plaseze pe o traiectorie crescătoare (solduri conjuncturale: +35, respectiv +26 la sută). Nu se vor consemna modificări ale indicatorului în cazul a peste 60 la sută din totalul operatorilor industriali și a trei sferturi din numărul companiilor de construcții.

Acumulările de capital din industrie vor cunoaște probabil o dinamizare comparativ cu luna februarie, având în vedere majorarea semnificativă a soldului conjunctural pozitiv (până la 43 la sută). În construcții însă nu se întrevăd variații substanțiale ale cheltuielilor pentru investiții (sold conjunctural: -3 la sută). Traiectoria crescătoare a ratei profitabilității din industrie este posibil să se întrerupă în luna martie (sold conjunctural aproape nul). În ceea ce privește construcțiile, începerea sezonului cald se va reflecta în frânarea trendului descendent al acestui indicator (soldul conjunctural a fost de -8 la sută în luna martie, față de o medie de -42 la sută în primele două luni ale anului).

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Dinamică pozitivă a producției în industrie; revigorare a activității de construcții**Evoluția
producției**

În luna martie, volumul total al comenzilor în industrie își va accelera dinamica, în condițiile în care soldul pozitiv al opiniilor s-a majorat de 2,6 ori față de luna anterioară (până la 22 la sută). În perspectiva ameliorării condițiilor climatice, portofoliul comenzilor adresate companiilor de construcții își va întrerupe traiectoria descrescătoare (soldul conjunktural a revenit la niveluri pozitive: 10 la sută).

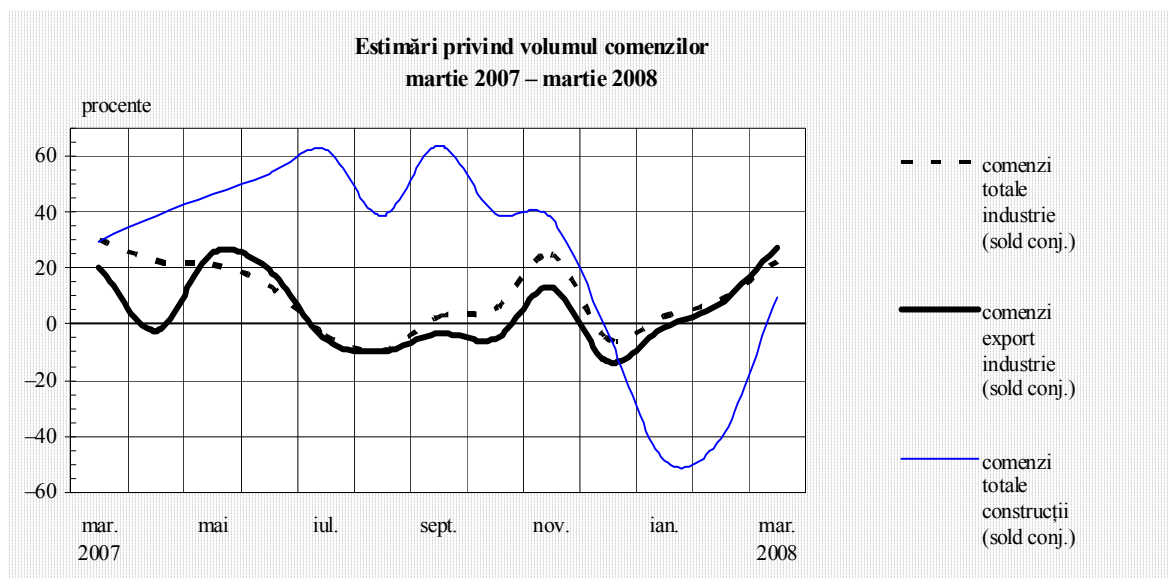
Extinderea volumului comenzilor adresate companiilor industriale va fi susținută, pe de o parte, de menținerea estimărilor optimiste ale respondenților din industria mijloacelor de transport și din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjunkturale: +50, respectiv +31 la sută), iar pe de altă parte de revigorarea anticipațiilor în sectorul extractiv și în industria materialelor de construcții (soldurile opiniilor și-au schimbat semnul, ajungând la +69, respectiv +75 la sută). O contribuție în acest sens revine și întreruperii trendului descrescător consemnat în ultimele luni de comenzile din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (circa 96 la sută dintre participanții la sondaj estimează stabilitatea indicatorului). Tendința ascendentă va fi însă estompată mai ales de temperarea de ritm preconizată pentru industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (deși s-a menținut pozitiv, soldul conjunktural s-a redus la o treime din nivelul intervalului precedent) și de reducerea în continuare a cererii pentru industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunktural: -67 la sută).

Evoluții în industrie	Feb. 2008	Mar. 2008
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↗
Gradul de utilizare a capacităților de producție	80%	79%

O posibilă redresare va cunoaște și portofoliul comenzilor pentru export adresate sectorului industrial, soldul conjunktural majorându-se de 3,6 ori, până la 27 la sută.

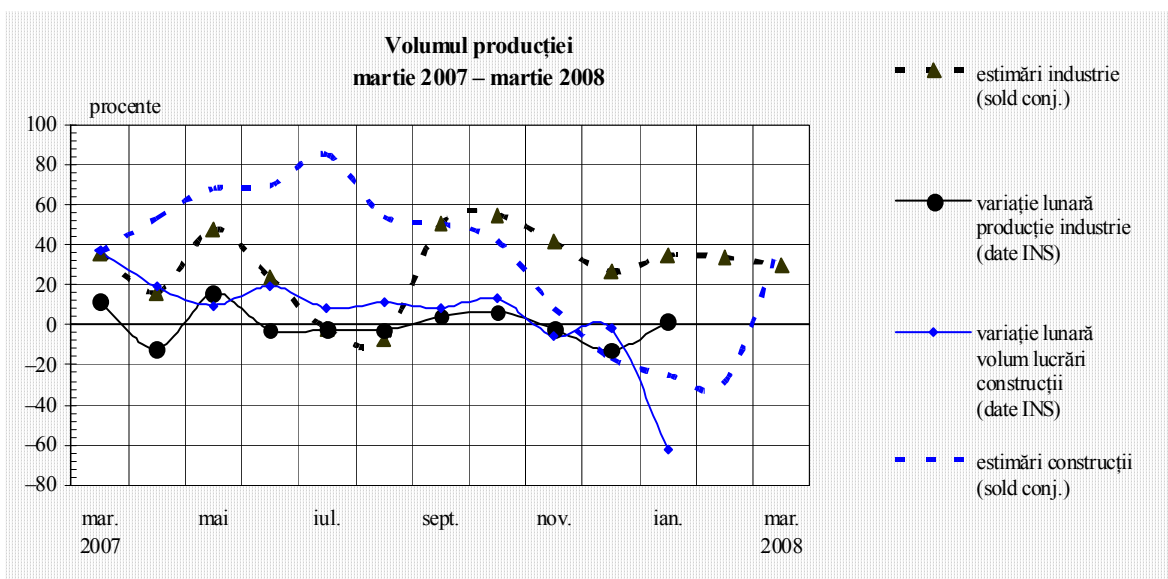
Expectațiile optimiste au fost mai frecvente în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (inversare de semn a soldului conjunktural: +64 la sută, față de -72 la sută în februarie), dar și în sectorul extractiv, industria mijloacelor de transport și în industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice (soldurile opiniilor variază între +38 și +43 la sută). Nu se anticipează modificări comparativ cu perioada anterioară în opinia a 68 până la 98 la sută dintre respondenții din industria alimentară, a băuturilor și a tutunului, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

Volumul total
al comenzilor:
industrie ↗
construcții ↗

În luna martie, producția industrială își va menține dinamica pozitivă, soldul opiniilor situându-se la un nivel apropiat celui din intervalul anterior (+30 la sută). Volumul lucrărilor din construcții va reveni pe trend ascendent, evoluție cu caracter sezonier.

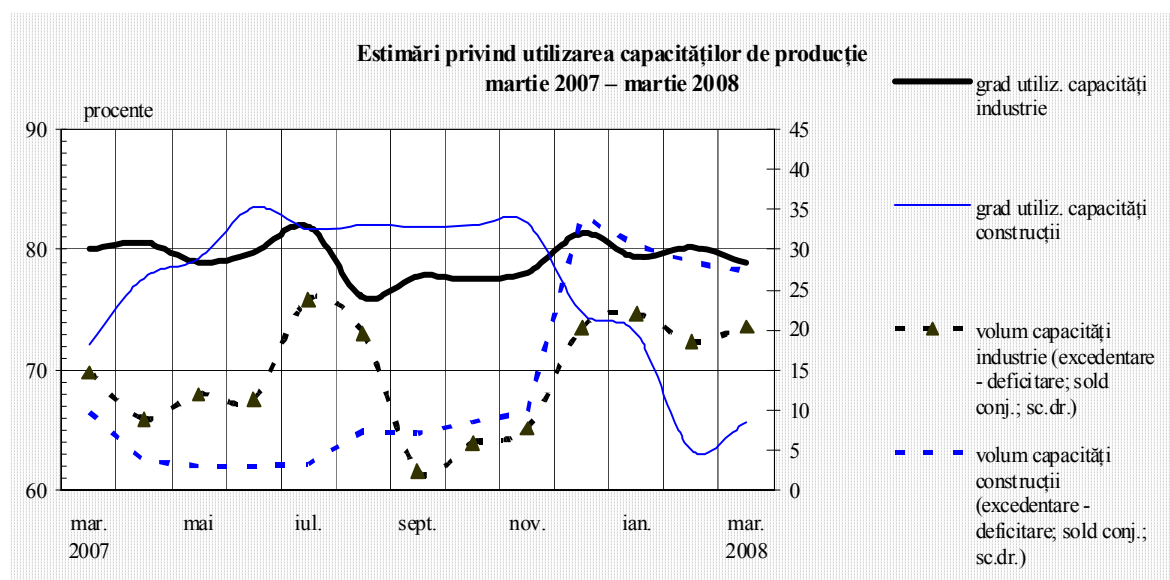
Volumul
producției:
industrie ↗
construcții ↗

În structură, intensificări de ritm sunt mai probabile în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria materialelor de construcții și industria alimentară, a băuturilor și a tutunului (solduri conjuncturale cuprinse între +54 și +78 la sută, după ce în luna februarie nivelurile acestora au fost negative sau doar marginal pozitive). În plus, expectațiile se mențin favorabile în industria mijloacelor de transport, industria prelucrării lemnului și în industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice (soldurile opiniilor variază între +45 și +51 la sută). O perspectivă negativă se conturează mai ales în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde și în industria de mijloace ale

tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: -22, respectiv -70 la sută). Producția se va menține neschimbată în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (potrivit răspunsurilor a 96 la sută dintre managerii intervievați).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se va menține ridicat în sectorul industrial (79 la sută), în timp ce în activitatea de construcții acesta va crește marginal (66 la sută). Cele mai bune performanțe sunt estimate în industria mijloacelor de transport, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice (niveluri cuprinse între 83 și 88 la sută).

Gradul de utilizare a capacităților de producție: ridicat – industrie; încă scăzut – construcții

Nici estimările privind disponibilul de capacități de producție în industrie nu diferă semnificativ de cele formulate în perioada precedentă – circa trei pătrimi din numărul total al respondenților au indicat dotări adecvate, iar soldul conjunctural a fost de +20 la sută.

Capacități de producție suficiente sunt estimate în majoritatea ramurilor industriale, opiniile cele mai ferme (cu ponderi între 90 și 97 la sută) fiind formulate în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria materialelor de construcții, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Dotări excedentare sunt mai probabile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: +68, respectiv +62 la sută), dar și în sectorul construcțiilor (+27 la sută).

Stocuri

Produse finite: reducere în industrie; acumulare în construcții.

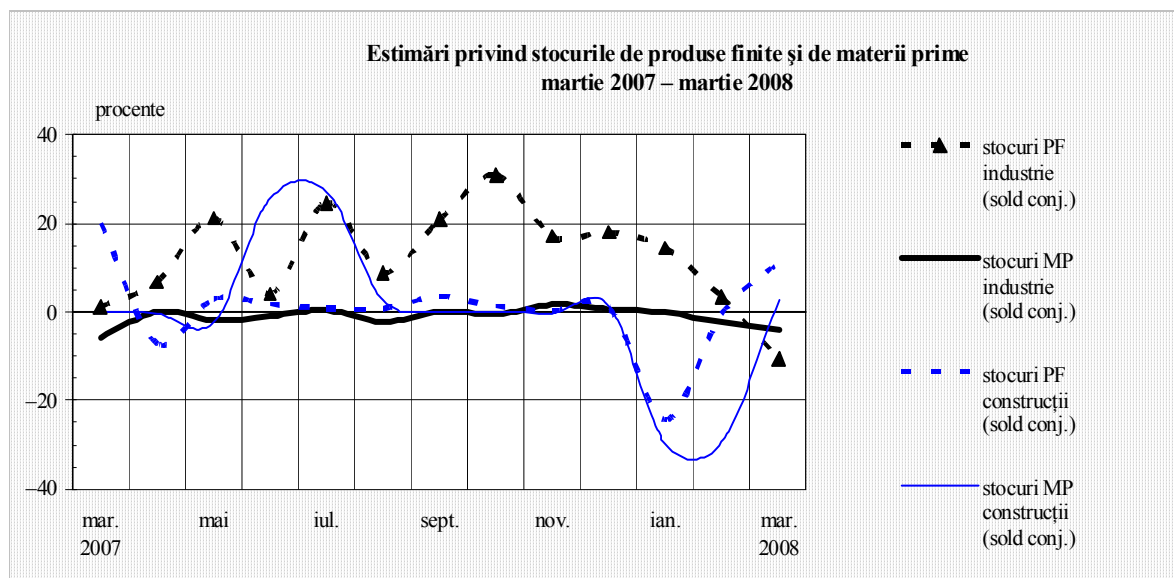
Disponibil de materii prime: normal în ambele sectoare economice

Pentru luna martie, estimările operatorilor industriali indică o posibilă absorbție a stocurilor de produse finite, soldul conjunctural coborând, pentru prima oară în ultimele 12 luni, în domeniul valorilor negative (-11 la sută). O evoluție opusă este anticipată în construcții (+11 la sută), însă variația va fi probabil destul de scăzută, în condițiile în care aproape trei pătrimi din numărul respondenților nu întrevăd modificări ale indicatorului comparativ cu intervalul precedent.

Evoluții în industrie	Feb. 2008	Mar. 2008
Stocurile de produse finite	↗	↘
Stocurile de materii prime	↘	↘

Restrângerea stocurilor de produse finite va fi mai vizibilă în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale cuprinse între -41 și -72 la sută). Acumulări de stocuri sunt posibile mai ales în industria mijloacelor de transport (+71 la sută). Stabilitatea indicatorului este întrevăzută de 75 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, sectorul extractiv, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi.

Stocuri PF:
industrie ↘
construcții ↗
Stocuri MP:
normale

Și în luna martie, atât industria, cât și construcțiile vor consemna o dimensiune normală a stocurilor de materii prime, în acest sens pronunțându-se circa 93 la sută dintre respondenții intervievați (solduri conjuncturale: -4 la sută în industrie, respectiv +3 la sută în construcții).

Ramurile industriale pentru care au fost formulate opiniile cele mai ferme în sensul unui nivel normal al stocurilor de materii prime sunt: industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria mijloacelor de transport, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV – ponderea răspunsurilor de acest tip a variat între 96 și 100 la sută. Stocuri ușor excedentare sunt estimate în industria de prelucrare a lemnului (sold conjunctural: +11 la sută), în timp ce un nivel sub cota normală este întrevăzut în sectorul extractiv și în industria materialelor de construcții (-16 la sută în ambele cazuri).

*Factori care
frânează
producția*

Insuficiența cererii – principala cauză de limitare a producției

Potrivit opiniei a 18 la sută dintre participanții la sondaj, cererea insuficientă va exercita, și în luna martie, o influență restrictivă asupra activității din industrie și construcții. Ramurile industriale cele mai afectate vor fi: industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria alimentară, a băuturilor și a tutunului și industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (ponderile variază între 37 și 70 la sută); acțiunea acestui factor este resimțită și de 42 la sută dintre companiile de construcții.

O altă cauză de limitare a bunei desfășurări a procesului de producție o reprezintă blocajul financiar (ponderea răspunsurilor de acest tip: 6 la sută), care va afecta îndeosebi activitatea de construcții (51 la sută) și, în măsură mai mică, industria extractivă și industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (în proporție de 25, respectiv 40 la sută).

Evoluția cursului de schimb va exercita și în luna martie un impact negativ de mică anvergură comparativ cu intervalul iulie-noiembrie 2007 (pentru perioada analizată, ponderea opiniilor referitoare la acest factor a fost de 6 la sută, în timp ce în perioada menționată anterior s-au înregistrat ponderi cuprinse între 19 și 21 la sută). Principala ramură industrială afectată rămâne industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (37 la sută dintre respondenți).

Alți factori de frânare a producției, a căror intensitate este însă inferioară celor enumerați anterior, sunt dificultățile de aprovizionare cu materii prime și nivelul ridicat al dobânzilor bancare (ponderea opiniilor este de 3-4 la sută în fiecare caz).

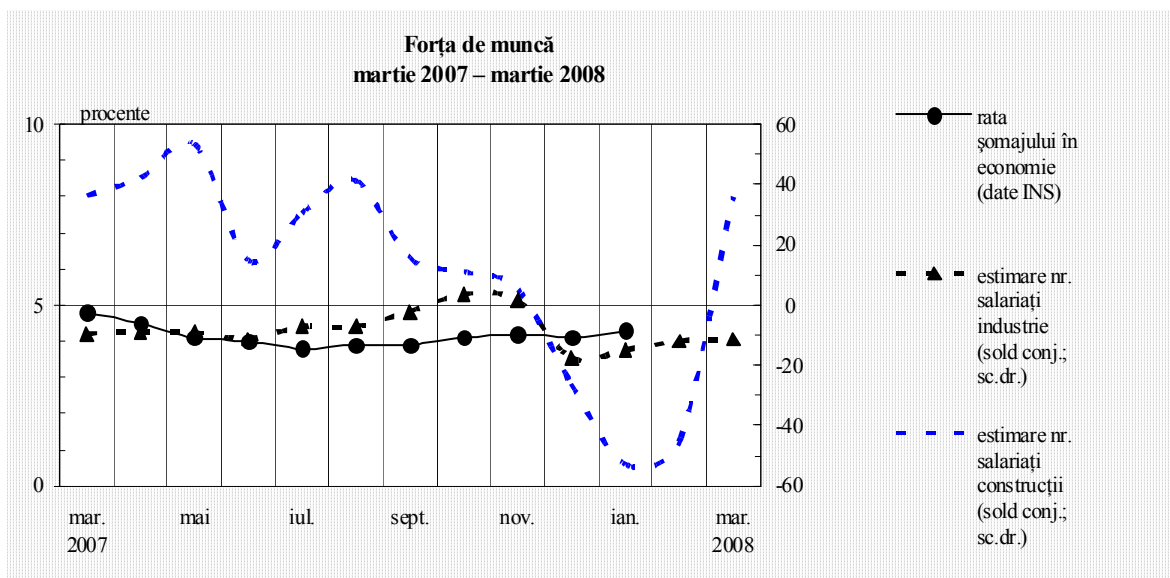
*Utilizarea
forței
de muncă*

Diminuare ușoară a numărului de salariați în industrie; angajări de personal în construcții

Piața forței de muncă se va caracteriza prin reducerea, dar nu abruptă, a numărului de salariați în industrie – soldul conjunctural este negativ (-11 la sută), însă mai mult de jumătate dintre companii nu vor opera disponibilizări în luna martie. În schimb, sectorul construcțiilor va consemna acumulări de personal, evoluție în bună măsură de natură sezonieră (+36 la sută).

Similar lunii februarie, disponibilizări de personal sunt anticipate mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, sectorul extractiv și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale cuprinse între -30 și -72 la sută). La extremitatea opusă se va situa industria mijloacelor de transport, ramură în care continuă angajările (sold conjunctural: +59 la sută). Dimensiunea personalului va rămâne stabilă în opinia a 86 până la 99 la sută dintre managerii din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi.

*Numărul
de salariați:
industrie ↘
construcții ↗*

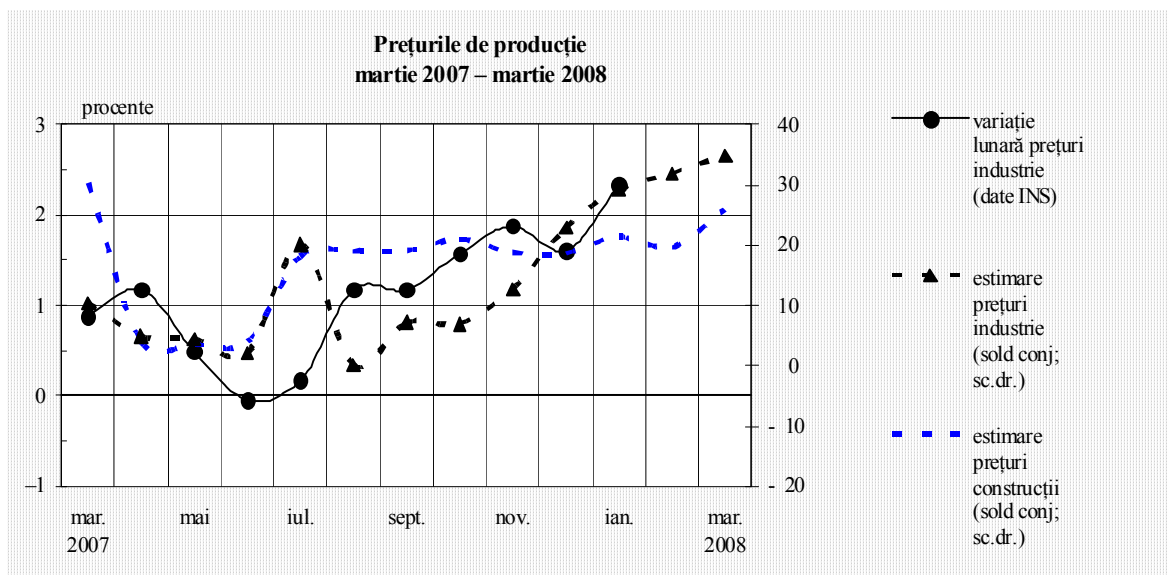

Prețuri de
 producție

Traietorie crescătoare a prețurilor de producție

În luna martie, prețurile de producție din industrie și construcții vor continua să se plaseze pe o traiectorie crescătoare (solduri conjuncturale: +35, respectiv +26 la sută). Nu se vor consemna modificări ale indicatorului în cazul a peste 60 la sută din totalul operatorilor industriali și a trei sferturi din numărul companiilor de construcții.

Creșteri ale prețurilor sunt anticipate mai ales de respondenții din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții și din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale cuprinse între +43 și +72 la sută). Stabilitatea prețurilor de producție este întrevăzută de 93 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

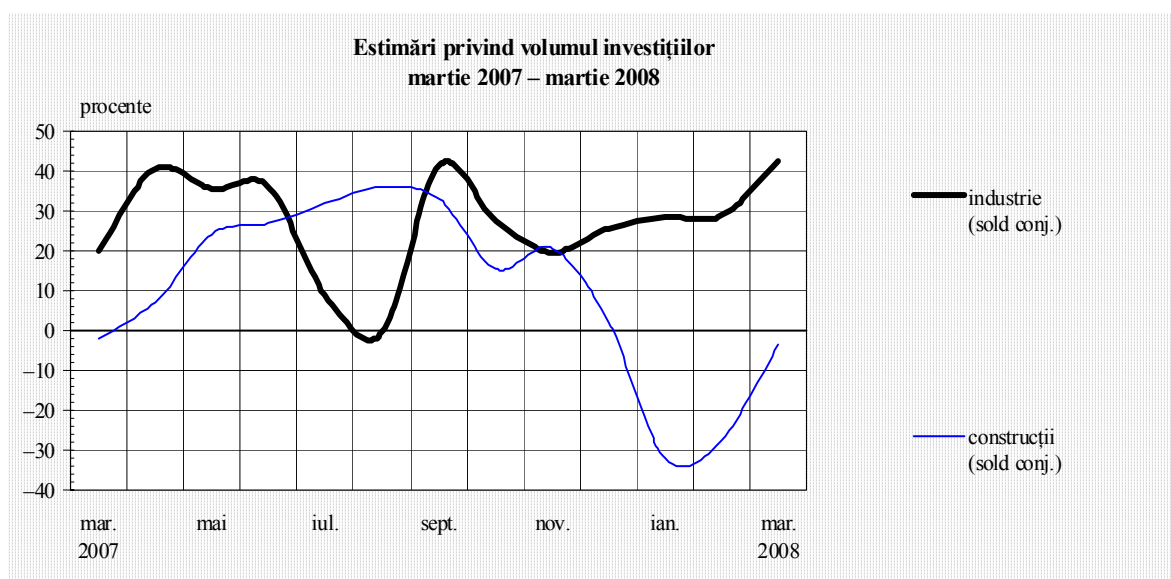
*Dinamică
 pozitivă
 a prețurilor
 de producție*

Investiții**Intensificare a investițiilor în industrie; posibilă stagnare în construcții**

Acumulările de capital din industrie vor cunoaște probabil o dinamizare comparativ cu luna februarie, având în vedere majorarea semnificativă a soldului conjunctural pozitiv (de la 29 la 43 la sută). În construcții însă nu se întrevăd modificări substanțiale ale cheltuielilor pentru investiții (sold conjunctural: -3 la sută). Peste 40 la sută dintre respondenții din ambele sectoare economice analizate anticipează stabilitatea indicatorului.

Efortul investițional va continua să se extindă mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria mijloacelor de transport (solduri conjuncturale: +72, respectiv +58 la sută). În plus, sunt posibile accelerări de ritm în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (soldurile conjuncturale din aceste două ramuri s-au triplat față de luna februarie, ajungând la +44, respectiv +55 la sută). Nu sunt preconizate modificări ale volumului investițiilor în cazul a 85 la sută dintre companiile din industria materialelor de construcții, precum și în totalitatea companiilor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi.

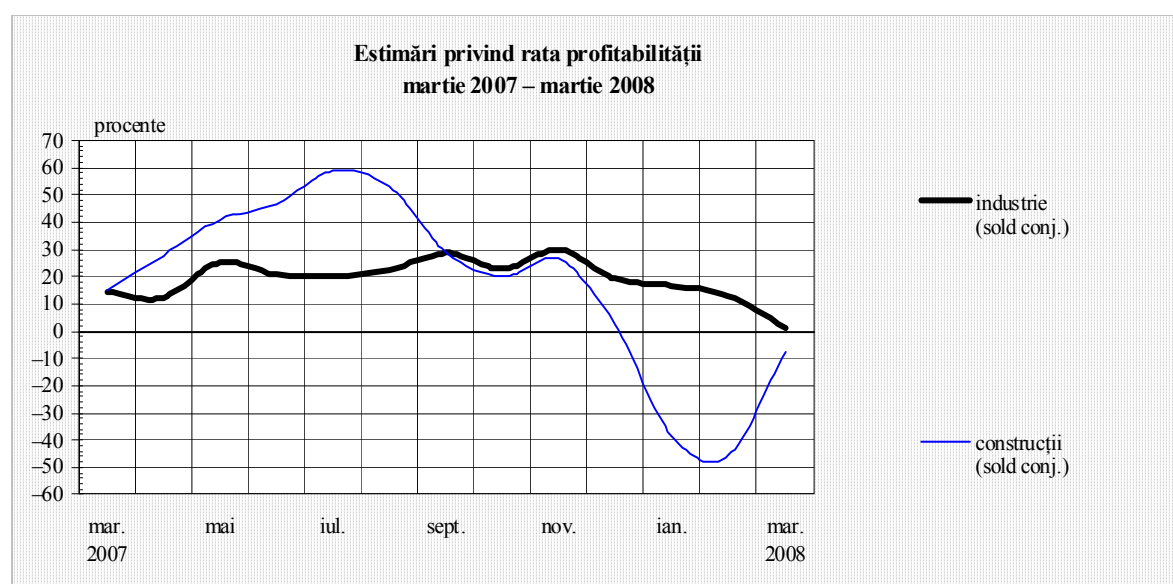
Investiții:
industrie ↗
construcții →

Stabilitate a ratei profitabilității în industrie; ușoară reducere în construcții**Profitabilitate**

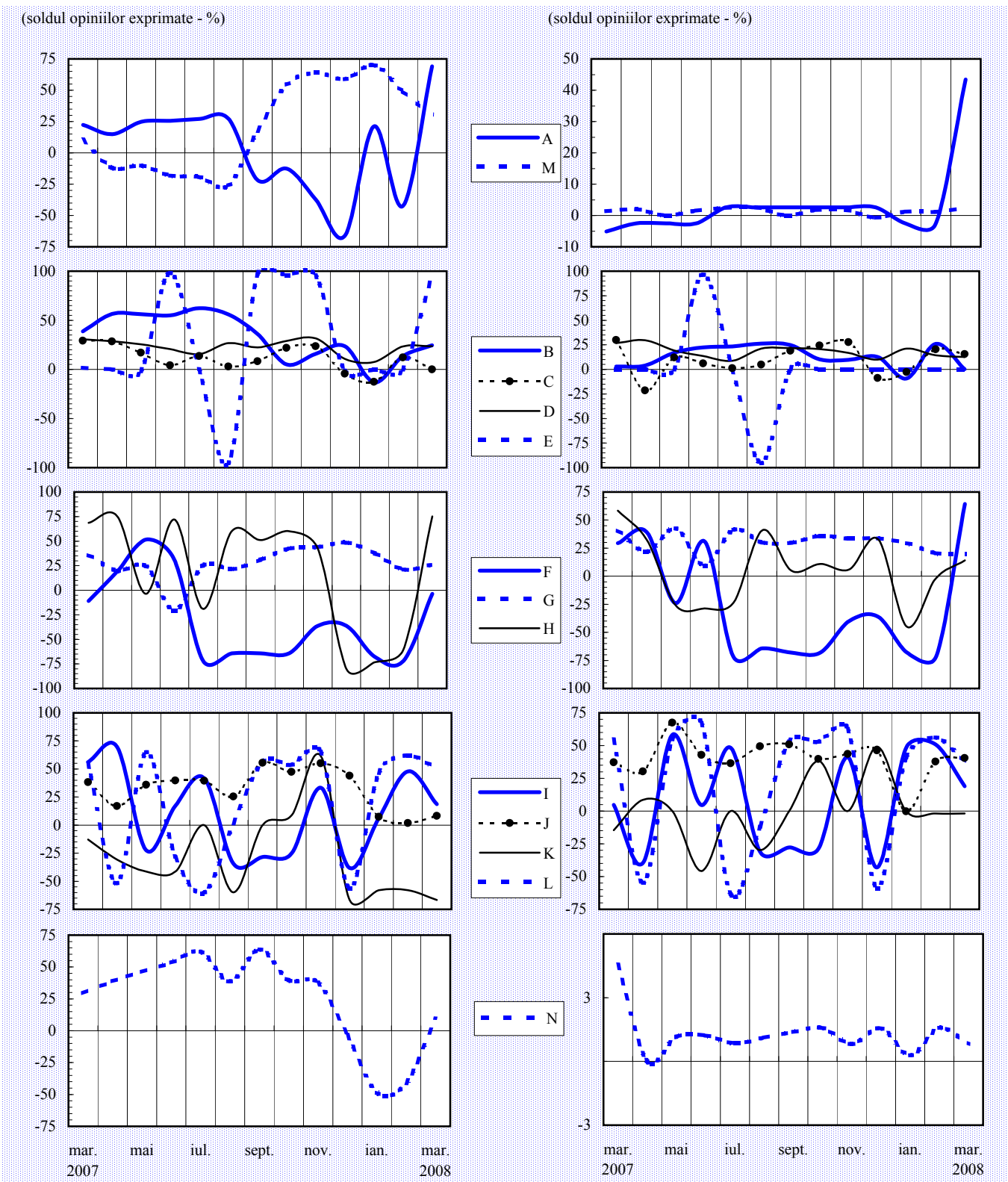
Traectoria crescătoare a performanței economice din industrie este posibil să se întrerupă în luna martie, având în vedere coborârea soldului conjunctural al un nivel aproape nul. Cât privește construcțiile, începerea sezonului cald se va reflecta în frânarea trendului descendent al acestui indicator (soldul conjunctural a fost de -8 la sută în luna martie, față de o medie de -42 la sută în primele două luni ale anului). Nu se prevăd modificări ale ratei profitabilității în opinia a peste 56 la sută dintre companiile industriale și a 47 la sută dintre respondenții din construcții.

Stabilitatea indicatorului în industrie va fi generată în principal de deteriorarea expectațiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: -72 la sută, față de +64 la sută în februarie), dar și de stagnarea anticipată de 75 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. O perspectivă optimistă se conturează în special în industria mijloacelor de transport și în industria materialelor de construcții (solduri conjuncturale: +39, respectiv +63 la sută).

Evaluarea volumului comenzilor totale

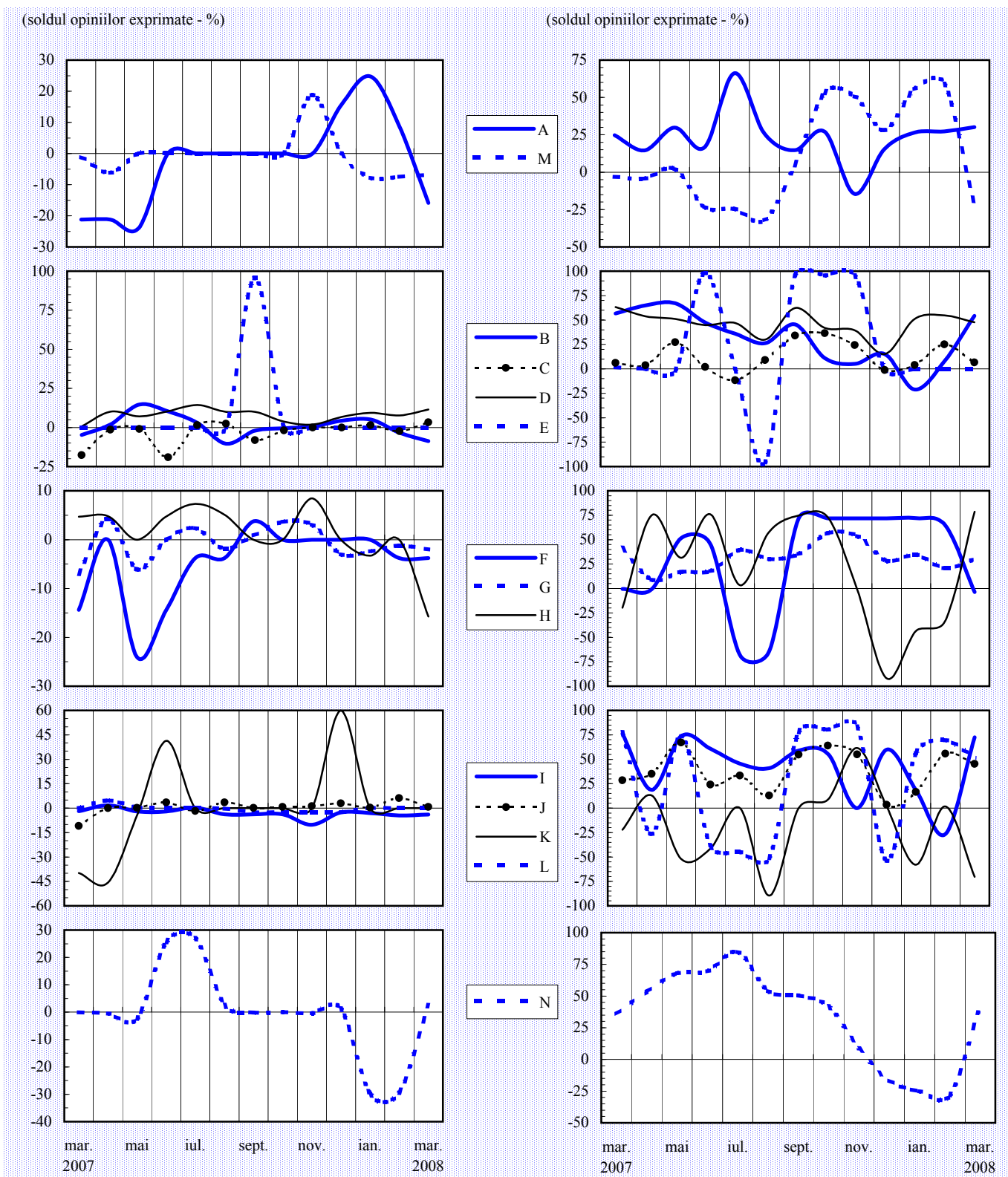
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

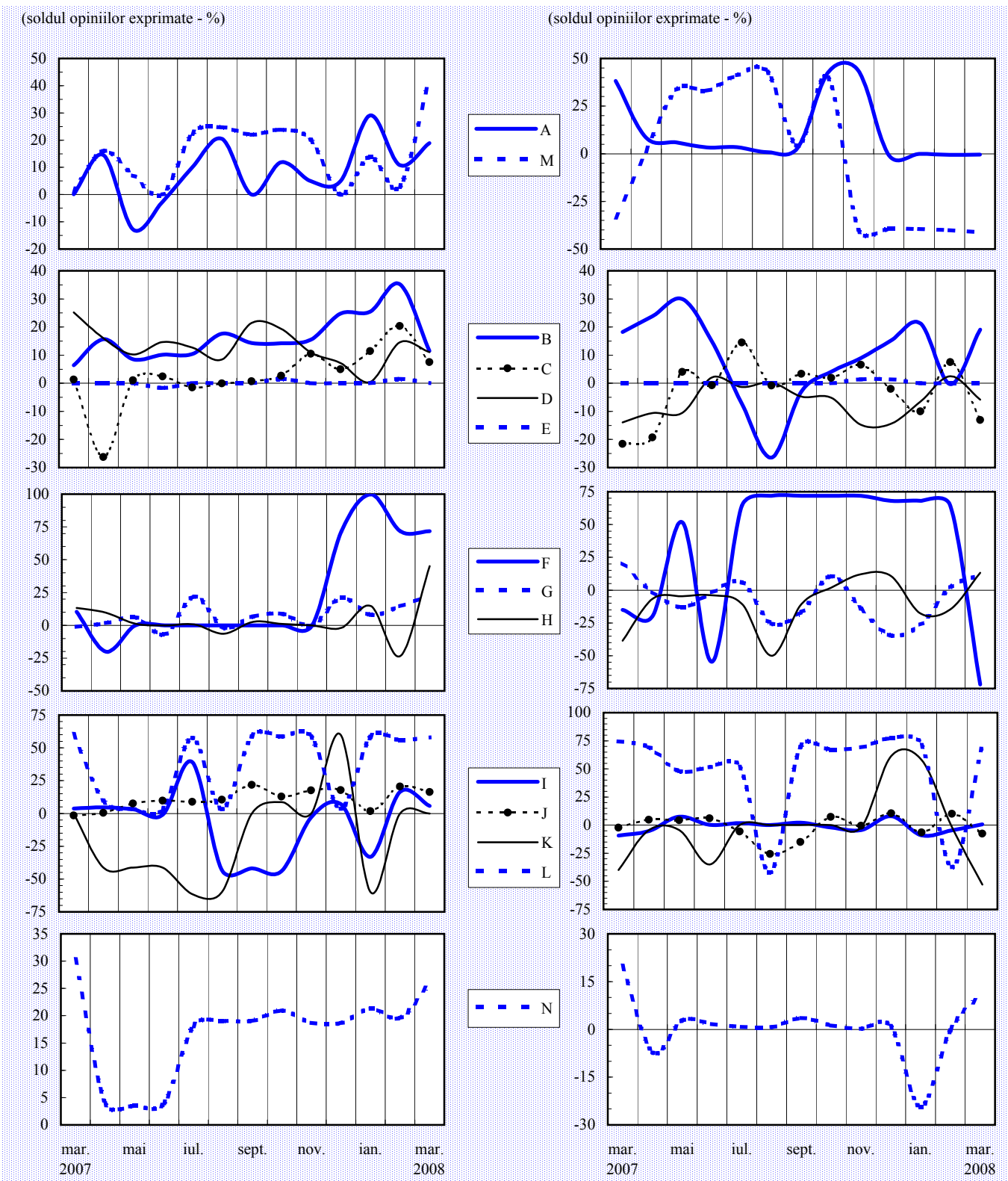
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

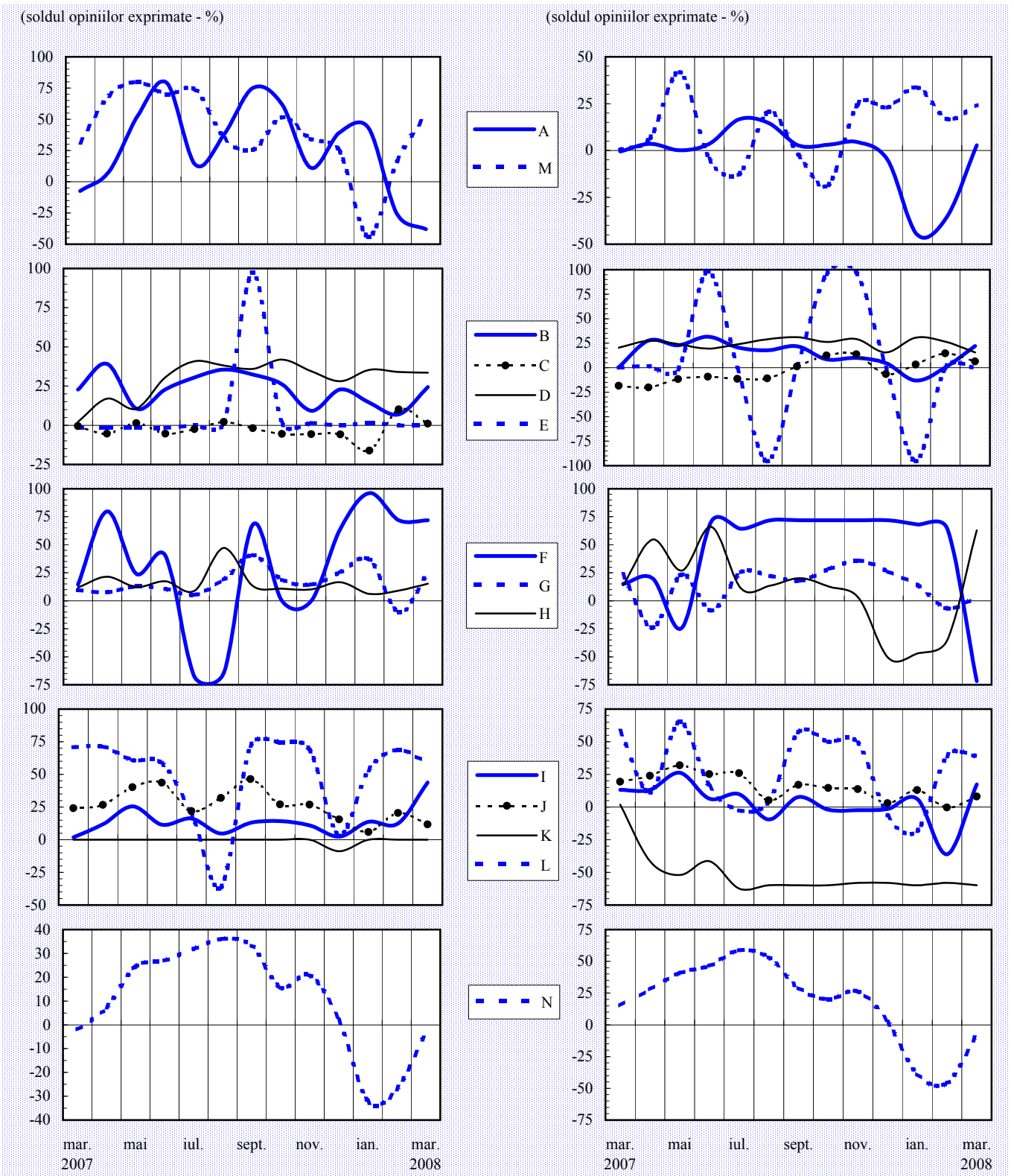
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe o perioadă de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 10 aprilie 2008.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.
internet: <http://www.bnro.ro>*